

REMISSVAR

Datum	Beteckning
2013-08-05	2013-110-4862
Er datum	Er beteckning
2013-05-31	S2013/4268/FST

Kopia till:
Utbildningsdepartementet

Socialdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Utbetalning av barnbidrag och flerbarnstillägg (Ds 2013:42)

Centrala studiestödsnämnden (CSN) yttrar sig över de förslag i promemorian som CSN berörs av. I övrigt avstår CSN från att lämna synpunkter.

Sammanfattning

CSN tillstyrker

- att barnbidraget lämnas med hälften till vardera föräldern om de har gemensam vårdnad,
- att barnbidraget efter anmälan av en av föräldrarna lämnas med hälften till vardera föräldern vid växelvis boende, samt
- att barnbidraget, på begäran av socialnämnden, ska kunna lämnas till annan när det föreligger särskilda skäl.

CSN avstyrker

- att det införs en särskild bestämmelse att barnbidraget inte utbetalas till en förälder som under en längre tid har visat sig olämplig som bidragsmottagare.

7.2 Skälen för arbetsgruppens förslag (Utökade möjligheter till delning av barnbidrag)

CSN är positiv till förslaget att barnbidraget lämnas med hälften till vardera föräldern om de har gemensam vårdnad.

Promemorians förslag påverkar utbetalningen av studiehjälp och bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan (Rg-bidrag) eftersom dessa bidrag utbetalas initialt till den eller de som Försäkringskassan senast haft som bidragsmottagare av barnbidraget, om inte föräldrarna anmält någon annan fördelning till CSN. Ändrade regler om till vilken förälder Försäkringskassan ska betala ut barnbidraget till kommer därför, i de allra flesta fall, att medföra att studiehjälp och Rg-bidrag utbetalas på samma sätt.

2013-08-05

8 Delat barnbidrag när barnet bor växelvis

CSN är positiv till förslaget. Vid växelvis boende har båda föräldrarna kostnader för barnet. Det är då rimligt att barnbidraget kan delas mellan dem efter anmälan av endast en av föräldrarna om denne gör sannolikt att det är fråga om växelvis boende.

Studiehjälp och Rg-bidrag ska utbetalas enligt samma grunder som tillämpas vid utbetalning av barnbidrag.¹ CSN har även bemyndigande att utfärda föreskrifter på området.² Den föreslagna bestämmelsen innebär sannolikt att CSN bör ändra sina föreskrifter om byte av betalningsmottagare så att föreskrifterna överensstämmer med bestämmelserna för barnbidrag.

9.1.3 När en förälder är olämplig som bidragsmottagare

CSN anser att det inte bör införas en särskild bestämmelse om förälders olämplighet som bidragsmottagare.

Om den föreslagna bestämmelsen införs bör CSN sannolikt ändra sina föreskrifter och införa en motsvarande bestämmelse för studiehjälp och Rg-bidrag. Detta eftersom studiehjälp och Rg-bidrag ska utbetalas enligt samma grunder som tillämpas vid utbetalning av barnbidrag.

CSN har idag inte kompetens att bedöma om en förälder är olämplig som betalningsmottagare, dvs. om en förälder underlåter att använda bidraget på ett ekonomiskt relevant sätt för att tillgodose barnets behov. Myndigheten kommer därför att ha svårt att värdera de inkomna uppgifterna och bedöma vilka krav som ska ställas för att ett byte av betalningsmottagare ska kunna ske. Fråga är också om CSN som myndighet ska åläggas den roll som förslaget innebär.

Om förslaget genomförs kan det medföra att föräldrarna behöver ha kontakt med Försäkringskassan, CSN och socialnämnden för att få samma fråga prövad, dvs. den ene förälderns olämplighet. CSN bedömer att det inte är rimligt att tre olika myndigheter utreder samma fråga oberoende av varandra.

Vidare anser CSN att möjligheterna att i praktiken frånta en förälder bidraget med stöd av den föreslagna bestämmelsen är ytterst begränsade. Dels eftersom det måste vara visat att föräldern inte använt bidraget för barnets behov, dels eftersom detta ska ha pågått under en längre tid och dels eftersom det ska finnas en påtaglig risk att detta fortsätter. Inkommer en anmälan om olämplighet till CSN kommer det att kunna innebära omfattande och tidskrävande utredningar. CSN bedömer att det är ytterst sällan som en

¹ Se 2 kap. 33 § studiestödsförordningen (2000:655) och 11 § förordning (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan.

² 2 kap. 34 § studiestödsförordningen (2000:655) och 17 § förordningen (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan.

2013-08-05

förälder eller någon närstående kan inkomma med uppgifter som visar att den andre föräldern är så olämplig att betalningsmottagaren ska ändras. Det merarbete som bestämmelsen kommer att generera står inte i proportion till det skydd den är tänkt att ge.

CSN har redan idag möjlighet att ändra betalningsmottagare av studiehjälpen om socialnämnden begär det och det finns särskilda skäl för ändring. Den bestämmelsen är också tillämplig om en förälder visar sig vara en olämplig betalningsmottagare. CSN bedömer att den paragrafen säkerställer att studiehjälpen kommer den studerande till del.

10 Utbetalning till annan efter begäran av socialnämnd

CSN är positiv till förslaget att istället för synnerliga skäl kräva särskilda skäl för att ändra bidragsmottagare på begäran av socialnämnden. En likartad bestämmelse finns i 2 kap. 33 § studiestödsförordningen (2000:655).³ Som promemorians arbetsgrupp påpekar på sidan 55 finns det starka skäl för överensstämmelse mellan regelverken för barnbidrag och studiehjälp och en likartad utformning av bestämmelserna främjar förutsebarheten.

16 Konsekvenser

Promemorians förslag innebär inga systemändringar för CSN eftersom myndigheten redan idag har ärenden om studiehjälp och Rg-bidrag där båda föräldrarna är betalningsmottagare. Förslaget innebär dock att CSN successivt kommer att ha fler betalningsmottagare än idag. Fler betalningsmottagare medför fler utskick av bl.a. beslut och kommuniceringar och därmed ökade kostnader för CSN i förlängningen.

De ärenden där CSN idag prövar frågan om byte av betalningsmottagare på grund av särskilda skäl är utredningskrävande. CSN bedömer att likartade utredningar behöver göras vid fråga om byte av betalningsmottagare på grund av olämplighet. Om CSN ska göra den föreslagna prövningen kommer det därför att innebära ökade handläggningskostnader för myndigheten.

Beslut om detta remissvar har fattats av t.f. generaldirektören Åke Svensson efter föredragning av verksjuristen Annika Ählin. I arbetet med remissvaret har även förvaltningsledaren Ewa Eklund, systemspecialisten Göran Engstrand och rättsliga samordnarna Larra Kruus och Ulrika Wallin deltagit.

Åke Svensson

Annika Ählin

³ I betänkandet *Moderniserad studiehjälp* (SOU 2013:52) sidan 333ff diskuteras diskrepansen mellan Försäkringskassan och CSN avseende frågan om synnerliga respektive särskilda skäl.